WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 15 grudnia 2009 r.*

W sprawie C-294/05

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 20 lipca 2005 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez L. Ström van Lier, P. Dejmek oraz G. Wilmsa, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Królestwu Szwecji, reprezentowanemu przez A. Krusego oraz A. Falk, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

* Język postępowania: szwedzki.

popieranemu przez:

Republikę Federalną Niemiec, reprezentowaną przez M. Lummę, działającego w charakterze pełnomocnika,

Republikę Finlandii, reprezentowaną przez J. Heliskoskiego, działającego w charakterze pełnomocnika,

Królestwo Danii, reprezentowane przez J. Moldego, działającego w charakterze pełnomocnika,

interwenienci,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits i C. Toader, prezesi izb, C.W.A. Timmermans, A. Borg Barthet (sprawozdawca), M. Ilešič, J. Malenovský i U. Lõhmus, sędziowie,

rzecznik generalny: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
sekretarz: C. Strömholm, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 25 listopada 2008 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 10 lutego 2009 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W swojej skardze Komisja Wspólnot Europejskich zwraca się do Trybunału o stwierdzenie, że nie dokonując ustalenia i płatności środków własnych niepobranych w okresie od dnia 1 stycznia 1998 r. do dnia 31 grudnia 2002 r. w ramach przywozu materiałów wojennych i towarów przeznaczonych do użytku cywilnego i wojskowego oraz nie dokonując zapłaty odsetek za zwłokę związanych z niedokonaniem płatności rzeczonych środków własnych na rzecz Komisji, Królestwo Szwecji uchybiło zobowiązaniom, które ciążą na nim odpowiednio na mocy art. 2 i 9–11 rozporządzenia Rady (EWG, Euratom) nr 1552/89 z dnia 29 maja 1989 r. wykonującego decyzję 88/376/EWG, Euratom w sprawie systemu środków własnych Wspólnot (Dz.U. L 155, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 1355/96 z dnia 8 lipca 1996 r. (Dz.U. L 175, s. 3) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1552/89") do dnia 31 maja 2000 r., a od tego dnia na mocy art. 2 i 9–11 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000 z dnia 22 maja 2000 r. wykonującego decyzję 94/728/WE, Euratom w sprawie systemu środków własnych Wspólnot (Dz.U. L 130, s. 1).

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

2 Artykuł 2 ust. 1 decyzji Rady 88/37/EWG, Euratom z dnia 24 czerwca 1988 r. w sprawie systemu środków własnych Wspólnot (Dz.U. L 185, s. 24) i 94/728/WE, Euratom z dnia

31 października 1994 r. w sprawie systemu środków własnych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 293, s. 9) stanowi:

„Środki własne wprowadzone do budżetu Wspólnot składają się z następujących przychodów:

[…]

b) ceł Wspólnej taryfy celnej oraz innych ceł ustalonych lub tych, które zostaną ustalone przez instytucje Wspólnot w odniesieniu do handlu z państwami trzecimi, i ceł na produkty podlegające Traktatowi ustanawiającemu Europejską Wspólnotę Węgla i Stali;

[…]" [tłumaczenie nieoficjalne].

3 Artykuł 20 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 302, s. 1, zwanego dalej „Wspólnotowym kodeksem celnym") stanowi:

„1. W przypadku powstania długu celnego należności wymagane zgodnie z prawem określane są na podstawie taryfy celnej Wspólnot Europejskich.

[…]

3. Taryfa celna Wspólnot Europejskich obejmuje:

a) towarową Nomenklaturę Scaloną;

[…]

c) stawki i inne elementy opłat normalnie stosowane do towarów objętych Nomenklaturą Scaloną odnośnie do:

— ceł

[…]

d) preferencyjne środki taryfowe określone w umowach zawartych przez Wspólnotę z niektórymi krajami lub grupami państw, w których przewidziane jest stosowanie preferencji taryfowych;

e) preferencyjne środki taryfowe przyjęte jednostronnie przez Wspólnotę wobec niektórych państw, grup państw lub terytoriów;

f) autonomiczne zawieszenia przewidujące obniżenie należności celnych przywozowych lub zwolnienia z należności celnych przywozowych za niektóre towary;

g) inne środki taryfowe przewidziane innymi przepisami wspólnotowymi.

[…]".

4 Artykuł 217 ust. 1 Wspólnotowego kodeksu celnego stanowi:

„Każda kwota należności celnych przywozowych lub należności celnych wywozowych wynikających z długu celnego, zwana dalej »kwotą należności«, obliczana jest przez organy celne, z chwilą gdy znajdą się one w posiadaniu niezbędnych informacji, oraz zostaje wpisana do rejestru lub zaewidencjonowana w inny równoważny sposób (zaksięgowanie).

[…]".

5 W ramach udostępnienia Komisji środków własnych Wspólnot Rada Unii Europejskiej przyjęła rozporządzenie nr 1552/89 obowiązujące w okresie mającym znaczenie

w niniejszej sprawie do dnia 30 maja 2000 r. Rozporządzenie to zostało zastąpione od dnia 31 maja 2000 r. rozporządzeniem nr 1150/2000, które dokonało ujednolicenia rozporządzenia nr 1552/89, bez wprowadzania zmian w jego treści.

6 Artykuł 2 rozporządzenia nr 1552/89 stanowi:

„1. Do celów stosowania niniejszego rozporządzenia tytuł Wspólnot do środków własnych, określonych w art. 2 ust. 1 lit. a) i b) decyzji 88/376/EWG, Euratom, jest ustalony, gdy zostały spełnione warunki przewidziane w regulacjach celnych dotyczących wpisu tytułu dochodów budżetowych w rachunkach i powiadamiania dłużnika.

1a. Datą ustalenia tytułu określonego w ust. 1 jest data zaksięgowania przewidziana w regulacjach celnych.

[…]”.

7 Artykuł 9 ust. 1 tego rozporządzenia przewiduje:

„Zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 10 każde państwo członkowskie zapisuje środki własne na rachunek otwarty w imieniu Komisji przez jego skarb państwa lub organ wyznaczony przez państwo członkowskie.

Taki rachunek jest prowadzony nieodpłatnie”.

8 W rozumieniu art. 10 ust. 1 wskazanego rozporządzenia:

„Po potrąceniu 10% tytułem kosztów poboru zgodnie z art. 2 ust. 3 decyzji 88/376/EWG, Euratom wpis środków własnych, określonych w art. 2 ust. 1 lit. a) i b) tej decyzji, dokonywany jest najpóźniej w pierwszym dniu roboczym po 19 dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym tytuł dochodów budżetowych został ustalony zgodnie z art. 2.

[…]”.

9 Zgodnie z art. 11 rozporządzenia nr 1552/89:

„Każda zwłoka w dokonaniu wpisu na rachunku określonym w art. 9 ust. 1 stanowi przyczynę zapłaty przez zainteresowane państwo członkowskie odsetek według stopy procentowej obowiązującej na rynku pieniężnym państwa członkowskiego w terminie wymagalności w odniesieniu do krótkoterminowych publicznych operacji finansujących, powiększonej o dwa punkty procentowe. Stopa ta rośnie o 0,25 punktu procentowego za każdy miesiąc zwłoki. Tak powiększona stopa stosowana jest do całego okresu zwłoki” [tłumaczenie nieoficjalne].

10 Zgodnie z art. 22 rozporządzenia nr 1150/2000:

„Rozporządzenie (EWG, Euratom) nr 1552/89 traci moc.

Odniesienia do wymienionego rozporządzenia są uznawane za odniesienia do niniejszego rozporządzenia i powinny być odczytywane zgodnie z tabelą korelacji przedstawioną w części A Załącznika".

11 Pomijając fakt, że rozporządzenia nr 1552/89 i 1150/2000 odsyłają w szczególności — pierwsze — do decyzji 88/376 i drugie — do decyzji 94/728, art. 2 i 9–11 tych dwóch rozporządzeń są w istocie identyczne.

12 Stopa procentowa w wysokości 10%, o której mowa w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 1150/2000 została podniesiona do 25% decyzją Rady 2000/597/WE, Euratom z dnia 29 września 2000 r. w sprawie systemu środków własnych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 253, s. 42).

13 Punkt 1 uzasadnienia rzeczonej decyzji stanowi:

„Rada Europejska na posiedzeniu w Berlinie w dniach 24 i 25 marca 1999 r. stwierdziła między innymi, że system środków własnych Wspólnot powinien być sprawiedliwy, przejrzysty, oszczędny, prosty i oparty na kryteriach, które w najlepszy sposób odzwierciedlają możliwości wpłat każdego państwa członkowskiego".

14 Rozporządzenie Rady (WE) nr 150/2003 z dnia 21 stycznia 2003 r. zawieszające należności celne przywozowe na niektóre rodzaje broni i sprzętu wojskowego (Dz.U. L 25, s. 1), przyjęte na podstawie art. 26 WE w motywie 5 stanowi:

„W celu uwzględnienia ochrony poufnych informacji wojskowych państw członkowskich konieczne jest ustanowienie szczególnych procedur administracyjnych w celu przyznania korzystania z zawieszenia należności celnych. Zgłoszenie dokonane przez właściwe organy państwa członkowskiego, dla którego sił zbrojnych przeznaczona jest broń lub sprzęt wojskowy, które mogłoby być również użyte jako zgłoszenie celne zgodnie z wymogiem kodeksu celnego, stanowiłoby właściwą gwarancję spełnienia tych warunków. Zgłoszenie powinno zostać przedłożone w formie certyfikatu. Właściwe jest określenie formy, jaką muszą mieć certyfikaty, jak również zezwolenie na stosowanie technik przetwarzania danych w odniesieniu do tych zgłoszeń".

15 Artykuł 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie ustanawia warunki autonomicznego zawieszenia należności celnych przywozowych na niektóre rodzaje broni i sprzętu wojskowego przywożone przez lub w imieniu organów odpowiedzialnych za obronę wojskową państw członkowskich przed państwami trzecimi [z państw trzecich przez organy odpowiedzialne za obronę wojskową państw członkowskich lub w ich imieniu]".

16 Artykuł 3 ust. 2 wskazanego rozporządzenia przewiduje:

„Nie naruszając ust. 1, z przyczyn dotyczących poufności informacji wojskowych certyfikat i przywożone towary można przedłożyć innym organom, wyznaczonym w tym celu przez państwo członkowskie przywozu. W takich przypadkach właściwe organy wydające certyfikat prześlą do 31 stycznia oraz do 31 lipca każdego roku skrócone sprawozdanie z takich operacji przywozowych organom celnym ich państwa członkowskiego. Sprawozdanie obejmuje okres 6 miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc, w którym sprawozdanie ma być przesłane. Sprawozdanie zawiera

numery oraz daty wydania certyfikatów, datę przywozu oraz całkowitą wartość i wagę brutto produktów przywiezionych z certyfikatami".

17 Zgodnie z art. 8 rozporządzenia nr 150/2003 znajduje ono zastosowanie od dnia 1 stycznia 2003 r.

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

18 Pismem z dnia 20 grudnia 2001 r. Komisja poinformowała Królestwo Szwecji, że zwolnienie od 1998 r. z należności celnych spornego przywozu spowodowało straty w odniesieniu do środków własnych Wspólnoty. Komisja zwróciła się do tego państwa członkowskiego o obliczenie niepobranych kwot począwszy od roku budżetowego 1998 i o udostępnienie jej tych kwot przed dniem 31 marca 2002 r. Poinformowała ona również władze szwedzkie, że od tego dnia należne będą odsetki za zwłokę na podstawie art. 11 rozporządzenia nr 1150/2000.

19 W odpowiedzi z dnia 11 marca 2002 r. Królestwo Szwecji uznało, że na podstawie art. 296 ust. 1 lit. b) WE było uprawnione do niepobrania należności celnych w przypadku przywozu sprzętu wojskowego i towarów przeznaczonych do użytku zarówno cywilnego, jak i wojskowego.

20 W piśmie z dnia 31 marca 2003 r. Komisja powtórzyła swoje pierwotne żądanie dotyczące przywozów omawianych produktów dokonanych przed dniem 1 stycznia 2003 r., gdyż okres po tym dniu objęty był rozporządzeniem nr 150/2003.

21 W odpowiedzi z dnia 3 września 2003 r. Królestwo Szwecji podtrzymało swoje stanowisko i zadeklarowało, że nie zamierza podąć działań w wyniku ponownego wezwania ze strony Komisji.

22 W piśmie z dnia 17 października 2003 r. Komisja wezwała Królestwo Szwecji do udostępnienia jej środków własnych należnych na podstawie art. 26 WE i art. 20 Wspólnotowego kodeksu celnego, gdyż Królestwo Szwecji jednostronnie zwolniło z ceł przywóz towarów o podwójnym przeznaczeniu, cywilnym i wojskowym, z naruszeniem tych przepisów.

23 W odpowiedzi z dnia 15 grudnia 2004 r. Królestwo Szwecji podtrzymało swoje stanowisko.

24 Po zapoznaniu się z odpowiedzią Królestwa Szwecji Komisja w dniu 9 lipca 2004 r. sporządziła uzasadnioną opinię w dwóch postępowaniach w sprawie uchybienia zobowiązaniom, a mianowicie tym dotyczącym zwolnionego z należności celnych przywozu sprzętu o wyłącznie wojskowym przeznaczeniu oraz tym, które dotyczyło zwolnionego z należności celnych przywozu towarów o podwójnym przeznaczeniu, cywilnym i wojskowym, w której zwróciła się do tego państwa członkowskiego o podjęcie działań koniecznych dla podporządkowania się jej w terminie dwóch miesięcy od jej otrzymania. Rzeczone państwo członkowskie odpowiedziało w dniu 3 września 2004 r., powtarzając i precyzując przedstawione wcześniej uwagi.

25 Uwzględniając informacje przedstawione przez Królestwo Szwecji i uznając, że państwo to nie podporządkowało się uzasadnionej opinii, Komisja wniosła niniejszą skargę.

26 Postanowieniem z dnia 13 września 2007 r. prezes Trybunału dopuścił Republikę Federalną Niemiec, Republikę Finlandii i Królestwo Danii do udziału w sprawie w charakterze interwenientów popierających żądania Królestwa Szwecji.

W przedmiocie skargi

Argumentacja stron

27 Komisja podnosi, że Królestwo Szwecji niesłusznie powołuje się na art. 296 WE w celu odmówienia zapłaty należności celnych, gdyż ich pobranie nie stanowi zagrożenia dla podstawowych interesów bezpieczeństwa tego państwa członkowskiego.

28 Komisja uważa, że środki wprowadzające odstępstwa lub wyjątki, takie jak w szczególności art. 296 WE, podlegają ścisłej wykładni. Zainteresowane państwo członkowskie, które powołuje się na konieczność zastosowania tego artykułu, powinno wykazać, że spełnia wszystkie przewidziane w nim przesłanki, jeżeli zamierza odstąpić od art. 20 Wspólnotowego kodeksu celnego, w którym wyrażona jest ogólna zasada pobierania należności celnych, tak jak została ona ustanowiona w art. 26 WE.

29 Komisja podkreśla, że bezprzedmiotowy jest argument Królestwa Szwecji dotyczący obaw związanych z ujawnieniem informacji przekazanych w zgłoszeniach celnych oraz z procedurami kontroli, które mogą skłonić instytucje wspólnotowe do podważenia tajemnicy wojskowej.

30 Komisja dodaje, że Królestwo Szwecji bez wątpienia mogło zorganizować pobranie spornych należności celnych w taki sposób, aby zapewnić poufność przekazanych informacji, na przykład powierzając organowi wojskowemu funkcje właściwego organu celnego.

31 Komisja uważa, że Królestwo Szwecji nie wykazało, dlaczego podjęte przez nie na mocy porozumień międzynarodowych zobowiązania z jednej strony i jego obowiązki dotyczące środków własnych z drugiej strony były sprzeczne. Odnosi się to również

do argumentu, że obowiązki te zagrażały w poważnym stopniu projektom współpracy międzynarodowej tego państwa członkowskiego, a także podstawowym interesom jego polityki bezpieczeństwa i obrony.

32 Komisja podkreśla, że niepobranie omawianych należności celnych przez Królestwo Szwecji prowadzi do nierówności między państwami członkowskimi pod względem ich odpowiednich wpłat do budżetu wspólnotowego. Ponadto okoliczność, że państwo członkowskie zwalnia z należności celnych przywóz sprzętu wojskowego i towarów o podwójnym przeznaczeniu, cywilnym i wojskowym, w celu obniżenia ich kosztów, wskazywałaby na brak poszanowania przez to państwo członkowskie obowiązków w zakresie solidarnego współfinansowania budżetu wspólnotowego.

33 Zdaniem Komisji to Królestwo Szwecji powinno przedstawić rzeczowe i szczegółowe dowody, że przyjęte przez nie środki, które pozbawiały budżet wspólnotowy środków własnych, były niezbędne dla ochrony podstawowych interesów jego bezpieczeństwa. Królestwo Szwecji nie przedstawiło w tym zakresie takiego dowodu. Ponadto okoliczność, że inne państwa członkowskie, których sytuacja jest porównywalna z sytuacją pozwanego państwa członkowskiego, pobierają i wpłacają należności celne od przywozu sprzętu wojskowego, przy czym nie stwarza to zagrożenia dla ich bezpieczeństwa, czyni argument Królestwa Szwecji w tej kwestii bezpodstawnym.

34 Komisja zauważa również, że jeżeli rozporządzenie nr 150/2003, którego podstawą jest art. 26 WE, ustanawia mechanizm zawieszenia obowiązku pobrania należności celnych od przywozu niektórych rodzajów sprzętu wojskowego poprzez ustanowienie systemu certyfikatu lub zgłoszenia celnego, to nie zawiera ono żadnego ogólnego przepisu przyznającego państwom członkowskim prawo do określenia w swobodny sposób towarów, które mogą być objęte zwolnieniem.

35 Królestwo Szwecji uważa, że art. 296 WE pozwala mu na przyjęcie środków mających chronić podstawowe interesy jego bezpieczeństwa. Na mocy tego artykułu jest ono zatem uprawnione do zwolnienia z należności celnych przywozu sprzętu wojskowego. Artykuł ten ma na celu zagwarantowanie swobody działania państw członkowskich w niektórych dziedzinach dotyczących obronności i bezpieczeństwa narodowego. Okoliczność, że wskazany artykuł znajduje się wśród postanowień ogólnych

i końcowych traktatu WE, potwierdza jego ogólny zakres i skutek, jaki wywiera ono na wszystkie ogólne postanowienia tego traktatu i przepisy pochodnego prawa wspólnotowego.

36 Na poparcie swego żądania zastosowania art. 296 ust. 1 lit. b) WE Królestwo Szwecji podnosi, że pobranie należności celnych przy przywozie sprzętu wojskowego prowadzi do zwiększenia kosztów nabycia tego sprzętu i obniża w związku z tym zdolność bojową jego armii. Dodatkowe bezpośrednie obciążenie dla krajowego budżetu obronnego, wynikające z omawianych należności celnych, narusza swobodę działania Królestwa Szwecji w dziedzinie zakupów sprzętu obronnego.

37 Królestwo Szwecji uważa, że jego neutralność wojskowa powierza obronie narodowej strategiczną rolę w ramach jego polityki bezpieczeństwa. Z uwagi na swą powierzchnię to państwo członkowskie dla realizacji celów narodowych w zakresie bezpieczeństwa i obrony jest uzależnione od współpracy na szczeblu międzynarodowym. Wskazane państwo członkowskie podnosi w tym względzie, że obowiązek zachowania poufności, któremu jak sądzi podlega, uniemożliwia mu przekazanie Komisji informacji dotyczących przywożonych towarów, zaś naruszenie przez nie tego obowiązku mogłoby zagrażać prowadzeniu dalszej współpracy i stosunków handlowych w dziedzinie wojskowej z niektórymi państwami trzecimi.

38 Królestwo Szwecji jest zdania, że przyjęcie rozporządzenia nr 150/2003 potwierdza konieczność poszanowania interesów bezpieczeństwa państw członkowskich i ich prawa powołania się w razie konieczności na względy poufności.

39 Królestwo Szwecji uważa, że przed wejściem w życie rozporządzenia nr 150/2003 żaden przepis wspólnotowy nie umożliwiał państwu członkowskiemu w razie potrzeby przyjęcia środków koniecznych dla uwzględnienia podstawowych interesów jego bezpieczeństwa przy przywozie sprzętu wojskowego. Zdaniem tego państwa członkowskiego interesy te były objęte art. 296 WE i państwo to nie mogło postąpić inaczej

niż podjąć decyzję na szczeblu krajowym i na podstawie art. 296 WE o zwolnieniu z należności celnych przywozu sprzętu wojskowego.

Ocena Trybunału

40 Wspólnotowy kodeks celny przewiduje pobranie należności celnych od przywozu towarów o przeznaczeniu wojskowym, takich jak omawiane towary, pochodzących z państw trzecich. Żaden przepis wspólnotowych przepisów celnych nie przewidywał dla okresu obejmującego sporne przywozy, tj. od dnia 1 stycznia 1998 r. do dnia 31 grudnia 2002 r. szczególnych zwolnień z należności celnych od przywozu tego rodzaju towarów. W rezultacie w odniesieniu do tego okresu nie istniało również wyraźne zwolnienie z obowiązku wpłacenia właściwym władzom należnych ceł i stosownie do okoliczności odsetek za zwłokę.

41 Z faktu przyjęcia rozporządzenia nr 150/2003 przewidującego zawieszenie należności celnych na niektóre rodzaje broni i sprzętu wojskowego od dnia 1 stycznia 2003 r. można ponadto wywnioskować, że prawodawca wspólnotowy przyjął założenie, że obowiązek zapłacenia wskazanych należności celnych istniał przed tym dniem.

42 Królestwo Szwecji na żadnym etapie postępowania nie zaprzeczyło istnieniu spornych przywozów w branym pod uwagę okresie. To państwo członkowskie ograniczyło się do podważenia prawa Wspólnoty do środków własnych, o których mowa podnosząc, że na podstawie art. 296 WE obowiązek zapłacenia należności celnych od sprzętu wojskowego przywożonego z państw trzecich naruszałby w poważnym stopniu jego podstawowe interesy bezpieczeństwa.

43 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału chociaż to do państw członkowskich należy podjęcie środków zmierzających do zagwarantowania ich bezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego, nie wynika z tego, że takie środki nie są wcale objęte zastosowaniem prawa wspólnotowego (zob. podobnie wyroki: z dnia 26 października

1999 r. w sprawie C-273/97 Sirdar, Rec. s. I-7403, pkt 15; z dnia 11 stycznia 2000 r. w sprawie C-285/98 Kreil, Rec. s. I-69, pkt 15). Jak bowiem orzekł już Trybunał, traktat ustanawia wyraźne odstępstwa mające zastosowanie w okolicznościach zagrażających bezpieczeństwu publicznemu wyłącznie w art. 30 WE, 39 WE, 46 WE, 58 WE, 64 WE, 296 WE i 297 WE, które odnoszą się do wyjątkowych i w wyraźny sposób ograniczonych przypadków. Z artykułów tych nie można wysnuć wniosku, że traktat zawiera na stałe wpisany weń ogólny wyjątek wyłączający wszelkie środki podejmowane ze względów bezpieczeństwa publicznego z zakresu prawa wspólnotowego. Uznanie istnienia takiego wyjątku, bez względu na określone w traktacie szczególne wymogi, mogłoby zagrozić wiążącemu charakterowi prawa wspólnotowego i jego jednolitemu stosowaniu (zob. wyrok z dnia 11 marca 2003 r. w sprawie C-186/01 Dory, Rec. s. I-2479, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

44 Ponadto odstępstwa przewidziane w art. 296 WE i 297 WE muszą, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem dotyczącym odstępstw od podstawowych swobód (zob. w szczególności wyroki z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie C-503/03 Komisja przeciwko Hiszpanii, Zb.Orz. s. I-1097, pkt 45; z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie C-490/04 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. s. I-6095, pkt 86; z dnia 11 września 2008 r. w sprawie C-141/07 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. s. I-6935, pkt 50), podlegać ścisłej wykładni.

45 Jeśli chodzi w szczególności o art. 296 WE należy zauważyć, że chociaż artykuł ten odnosi się do środków, jakie państwo członkowskie może uznać za konieczne dla ochrony podstawowych interesów swego bezpieczeństwa lub informacji, których ujawnienie uznaje za sprzeczne z tymi interesami, nie można interpretować go w ten sposób, że przyznaje on państwom członkowskim uprawnienie do odstąpienia od przepisów traktatu wyłącznie w wyniku powołania się na wskazane interesy.

46 Ponadto w dziedzinie podatku od wartości dodanej Trybunał w wyroku z dnia 16 września 1999 r. w sprawie C-414/97 Komisja przeciwko Hiszpanii, Rec. s. I-5585, stwierdził zaistnienie rozważanego uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego z uwagi na fakt, że Królestwo Hiszpanii nie wykazało, iż ustanowione w prawie hiszpańskim zwolnienie z tego podatku przywozów i zakupów uzbrojenia, amunicji i sprzętu o wyłącznie wojskowym przeznaczeniu było uzasadnione w rozumieniu art. 296 ust. 1 lit. b) WE koniecznością ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa tego państwa członkowskiego.

47 W rezultacie to państwo członkowskie, które chce skorzystać z możliwości powołania się na art. 296 WE, ma wykazać konieczność zastosowania tego odstępstwa w celu ochrony jego podstawowych interesów bezpieczeństwa.

48 W świetle tych rozważań nie można zgodzić się, aby państwo członkowskie powoływało się na wzrost kosztów sprzętu wojskowego z uwagi na zastosowanie należności celnych od przywozu takiego sprzętu pochodzącego z państw trzecich w celu uniknięcia ciążących na nim obowiązków wynikających z wymogu solidarności finansowej wobec budżetu wspólnotowego, ze szkodą dla innych państw członkowskich, które pobierają i wpłacają należności celne dotyczące takiego przywozu.

49 Jeśli chodzi o argument, zgodnie z którym wspólnotowe procedury celne nie mogą zapewnić bezpieczeństwa Królestwa Szwecji w świetle wymogów poufności zawartych w porozumieniach podpisanych z państwami eksportującymi należy podkreślić, jak słusznie zauważa Komisja, że stosowanie wspólnotowego systemu celnego wymaga działania ze strony urzędników wspólnotowych i krajowych, którzy zobowiązani są stosownie do okoliczności do zachowania poufności w przypadku przetwarzania szczególnie chronionych danych, co pozwala na ochronę podstawowych interesów bezpieczeństwa państw członkowskich.

50 Ponadto zgłoszeń, które państwa członkowskie powinny uzupełniać i przekazywać Komisji w sposób okresowy, nie są do tego stopnia szczegółowe, aby mogło to prowadzić do naruszenia interesów rzeczonych państw członkowskich w dziedzinie zarówno bezpieczeństwa jak i poufności.

51 W tej sytuacji, zgodnie z art. 10 WE dotyczącym obowiązku ułatwienia przez państwa członkowskie Komisji wypełnienia zadania polegającego na czuwaniu nad przestrzeganiem traktatu, państwa te są zobowiązane do udostępnienia tej instytucji dokumentów koniecznych do sprawdzenia prawidłowości transferu środków własnych Wspólnoty. Jednakże taki obowiązek, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 168 swojej opinii, nie stoi na przeszkodzie temu, aby państwa członkowskie w poszczególnych

przypadkach i wyjątkowo, na podstawie art. 296 WE, mogły ograniczyć przekazywanie informacji do określonych części danego dokumentu lub odmówić zupełnie ich przekazania.

52 W świetle powyższych uwag trzeba stwierdzić, iż Królestwo Szwecji nie wykazało, że zostały spełnione przesłanki konieczne do zastosowania art. 296 WE.

53 Powyższe uwagi dotyczące niemożności zastosowania art. 296 WE w odniesieniu do przywozu sprzętu o wyłącznie wojskowym przeznaczeniu znajdują tym bardziej zastosowanie do przywozu sprzętu o podwójnym przeznaczeniu, cywilnym i wojskowym.

54 Z powyższych uwag wynika, że nie dokonując ustalenia i płatności środków własnych niepobranych w okresie od dnia 1 stycznia 1998 r. do dnia 31 grudnia 2002 r. w ramach przywozu materiałów wojennych i towarów przeznaczonych do użytku cywilnego i wojskowego oraz nie dokonując zapłaty odsetek za zwłokę związanych z niedokonaniem płatności rzeczonych środków własnych na rzecz Komisji, Królestwo Szwecji uchybiło zobowiązaniom, które ciążyły na nim odpowiednio na mocy art. 2 i 9–11 rozporządzenia nr 1552/89 do dnia 31 maja 2000 r., a od tego dnia na mocy art. 2 i 9–11 rozporządzenia nr 1150/2000.

W przedmiocie kosztów

55 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Królestwa Szwecji kosztami postępowania, a Królestwo Szwecji przegrało sprawę, należy obciążyć je kosztami postępowania.

56 Zgodnie z art. 69 § 4 akapit pierwszy regulaminu Republika Federalna Niemiec, Republika Finlandii i Królestwo Danii, które przystąpiły do sprawy w charakterze interwenienta, pokrywają własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

1) Nie dokonując ustalenia i płatności na rzecz Komisji Wspólnot Europejskich środków własnych niepobranych w okresie od dnia 1 stycznia 1998 r. do dnia 31 grudnia 2002 r. w ramach przywozu materiałów wojennych i towarów przeznaczonych do użytku cywilnego i wojskowego oraz nie dokonując zapłaty odsetek za zwłokę związanych z niedokonaniem płatności rzeczonych środków własnych na rzecz Komisji Wspólnot Europejskich, Królestwo Szwecji uchybiło zobowiązaniom, które ciążyły na nim odpowiednio na mocy art. 2 i 9–11 rozporządzenia Rady (EWG, Euratom) nr 1552/89 z dnia 29 maja 1989 r. wykonującego decyzję 88/376/EWG, Euratom w sprawie systemu środków własnych Wspólnot, zmienionego rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 1355/96 z dnia 8 lipca 1996 r., do dnia 31 maja 2000 r., a od tego dnia na mocy art. 2 i 9–11 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000 z dnia 22 maja 2000 r. wykonującego decyzję 94/728/WE, Euratom w sprawie systemu środków własnych Wspólnot.

2) Królestwo Szwecji zostaje obciążone kosztami postępowania.

3) Republika Federalna Niemiec, Republika Finlandii i Królestwo Danii pokrywają własne koszty.

Podpisy